

PROMOTOR

PARTENERI

Fundación Secretariado Gitano

Ahijones, s/n
28018 Madrid. España
Tel.: 34 91 422 09 60
Fax: 34 91 422 09 61
www.gitanos.org

Comisia de Egalitate pentru Irlanda de Nord (ECND)

7-9 Shaftesbury Square
Belfast/BT2 7 DP
Tel.: 92890500572
Fax: 02890329227
www.equalityni.org

Biroul Comisarului Parlamentar pentru Drepturile Minorităților Naționale și Etnice

Nádor u. 22
1051, Budapest - Hungria
Tel.: 36 1 475 7149 / 36 1 475 7253
Fax: 36 1 269 3542
www.obh.hu

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD)

Pta. Walter Maracineanu, nr. 1-3, sect.1
Bucarest - Rumania
Tel.: 40 21 312 65 78
Fax: 40 21 312 65 79
www.cncd.org.ro

Centrul Romilor pentru Interven(y)ie Socială și Studii (Romani CRISS)

Buzesti street, no 19, district 1
Bucarest, code 011011 - Rumania
Tel.: 4 021 231 41 44
Fax: 4 021 231 41 44
www.romanicriss.org

Biroul Consiliului Guvernamental pentru Comunitatea de Romi

Nábr. Edvarda Benese 4
Praga 118 00 - República Checa
Tel.: 420 296 153 573
Fax: 420 224 946 615
www.vlada.cz

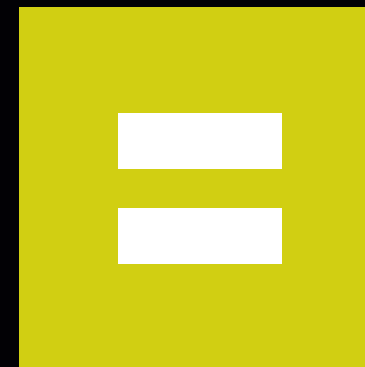
Inaltul Comisariat pentru Imigrare și Minoritati Etnice (ACIME)

Rua Álvaro Coutinho, 14
1125-025 Lisboa - Portugal
Tel.: 351 21 810 61 00
Fax: 351 21 810 61 17
www.acime.gov.pt

FINANPARE

COMBATEREA DISCRIMINĂRII ÎMPOTRIVA ROMILOR/ TRAVELLER ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI și ANGAJĂRII

EDITIE:

Fundación Secretariado Gitano
Ahijones, s/n - 28018 Madrid
Tel.: 91 422 09 60
Fax: 91 422 09 61
E-mail: gitanos@gitanos.org
Internet: www.gitanos.org

GRAFICA ȘI MACHETARE:
MINIM Comunicación

ISBN:

Numar:

© FSG
Madrid, 2006
Colectia Material de Lucru. Nr.

Acest material a fost realizat cu asistenta financiara a Comunitatii Europene. Continutul acestui material reprezinta opinia partenerilor din cadrul proiectului Roma EDEM si nu reflecta pozitia oficiala a Comisiei Europene.

CUPRINS

- Proiectul Roma EDEM 2
- Ghidul de Bune Practici Roma EDEM 3

PREZENTAREA BUNELOR PRACTICI

- Programul ACCEDER (Spania) 6
- Asistenți educaționali pentru copii dezavantajați social sau cultural (Republica Cehă) 10
- Programul Integrat Central de Angajare Pentru Romi (Ungaria) 14
- Copiii romi vor să învețe (România) 18
- Programul de Promovare Socială a Romilor (Portugalia) 22
- Cutia cu jucării – Dezvoltare prin joacă în primii ani de viață (Irlanda de Nord – Marea Britanie) 26

Comunitatea de romi/ traveller este o minoritate etnică prezentă în toate țările UE, cu o populație de aproape zece milioane de oameni, după aderarea țărilor din Europa Centrală și de Est. Minoritatea romilor/ travellers este, probabil, unul dintre cele mai marginalizate grupuri etnice din UE și discriminarea încă este unul din principalele obstacole pentru integrarea lor în societate ca cetățeni cu drepturi depline. În ultimii ani, numeroase documente au indicat diferențele uriașe dintre romi și ne-romi în domeniile cheie precum educație, angajare, sănătate, locuire și altele. Eforturile de a elimina aceste diferențe au avut rareori un grad de comprehensiune și eficiență necesare în rezolvarea unor probleme structurale de lungă durată.

În ciuda dezvoltării și îmbunătățirii instrumentelor legale europene și naționale de promovare a tratamentului egal, legislația anti-discriminare va fi eficientă doar dacă mecanismele înființate pentru aplicarea acestor prevederi sunt eficiente. În acest sens, proiectul EDEM are ca scop reducerea diferențelor dintre legislația anti-discriminare și practicile instituționale, incluzând problematica romilor/ travellers pe agenda politică europeană. Pentru a realiza acest obiectiv general, proiectul implementează cursuri de formare și activități de conștientizare în domeniul monitorizării legislației anti-discriminare și politicilor la nivel local în educație și angajare, precum și împuternicește asociațiile de romi/ travellers din toate țările participante (Spania, Ungaria, Portugalia, Republica Cehă, Marea Britanie – Irlanda de Nord – și România). Proiectul îmbină o abordare locală cu o abordare europeană în toate activitățile, bazându-se pe o asociație transnațională alcătuită din cinci organisme specializate în promovarea tratamentului egal și două ONG-uri cu experiență în lupta împotriva discriminării.

Activitățile planificate pentru cei doi ani de implementare a proiectului au inclus seminarii despre tratamentul egal în educație și angajare, organizate în fiecare din țările implicate, un seminar internațional despre monitorizarea legislației și politicilor anti-discriminare, realizarea și distribuirea unui material pentru romi, cu informații despre drepturi egale, resurse și exemple de bune practici în limba engleză, spaniolă, portugheză, maghiară și română, cât și Romani.

Pentru mai multe informații, vă rugăm accesați
www.gitanos.org/romaedem

Dat fiind gradul ridicat de discriminare a romilor și travellers în educație și angajare, promovarea de bune practici este esențială pentru comunitatea de romi, în general, dar și pentru o comunitate mai largă de ne-romi, care include angajatorii și profesorii.

În acest sens, schimbul de bune practici a fost una dintre cele mai importante părți ale Seminarului Internațional privind monitorizarea legislației și politicilor anti-discriminare cu accent pe romi/ travellers, organizat la Madrid, pe 24-25 noiembrie 2005. La seminar au participat peste 90 de oficialități, experți internaționali, reprezentanți ai ONG-urilor și romilor/ travellers și reprezentanți de asociații din Ungaria, Republica Cehă, Irlanda de Nord, Portugalia, România și Spania.

În cea de-a doua zi a seminarului, au fost prezentate bune practici din sectorul public și societatea civilă în domeniul educației și angajării și, dintre acestea, partenerii au selectat șase pentru a fi incluse în acest ghid în vederea identificării principalelor caracteristici, elemente cheie pentru succes, cât și posibilitatea de a fi transferate în alte țări.

Obiectivul ghidului de bune practici este de a oferi un instrument folositor privind modele de succes și transferabile în promovarea tratamentului egal, studiind elementele pe care le au în comun aceste bune practici, reprezentând, așadar, un punct de referință valoros.

Trei dintre cele șase practici selectate din Spania, Portugalia și Ungaria sunt axate, în special, pe promovarea accesului romilor la angajare, iar celelalte trei, din România, Republica Cehă și Irlanda de Nord se referă la accesul romilor la educație la diferite niveluri, precum și la diversitatea culturală în școli.

Elementele cheie comune tuturor practicilor bune selectate care le-au determinat succesul și să se constituie în posibile modele care pot fi folosite în contexte similare, ar putea fi rezumate după cum urmează:

- **Abordări integrate:** programele de succes au fost gândite luând în considerare situația complexă a romilor, acordând o atenție specială relației dintre excludere socială și discriminare în mai multe domenii: angajare, educație, locuire, justiție, media, etc.

- **Implicarea și împuternicirea comunității și asociațiilor de romi:** toate proiectele au avut ca prioritate participarea romilor în implementarea acțiunilor, ca indivizi, familii și asociații, accentuând rolul acestora de conducere în procesul de muncă și educație.
- **Echipe de lucru inter-culturale:** toate experiențele au inclus stimularea contactului, comunicării și activităților comune între romi și ne-romi, în general de la faza inițială de gestionare a proiectului, inclusiv echipe de lucru, dezvoltând un mediu intercultural.
- **Servicii pentru grupuri țintă, dar ne-segregate:** abordarea integrală și mainstream, cât și mediul intercultural descris anterior au fost completate de acțiuni flexibile și adaptate din punct de vedere al metodologiei, instrumentelor și serviciilor oferite. Această diversitate culturală a fost dezvoltată cu atenție, evitând orice tip de segregare etnică.
- **Crearea de modele:** programele au creat modele pentru elevii romi, familiile lor și pentru cei care vor să se angajeze, cu scopul de a le îmbunătăți situația educațională și pe piața muncii, cât și standardele de viață, în general.
- **Parteneriat puternic:** s-au creat parteneriate puternice între administrația publică în domeniul angajării și educației la nivel național, regional și, în special, nivel local; ONG-uri, profesori, familii, sindicate și întreprinderi, precum și alte entități private din domeniul serviciilor medicale, justiție, aplicarea legii, etc.
- **Colectarea de date:** toate programele au contribuit la colectarea de date despre situația comunității de romi din perspectiva angajării și educației, oferind posibilitatea de a-și reorienta acțiunile și strategiile pentru a combate mai eficient discriminarea și excluderea socială.
- **Transferabilitate:** programele pot fi modele potrivite pentru țările europene în care accesul romilor la educație, formare și resurse e limitat. Ele se pot adapta pentru a se adresa inegalităților cu care se confruntă și alte grupuri populaționale marginalizate și excluse, cum ar fi persoane cu dizabilități, imigranți și refugiați, etc.

- **Accent pe anti-discriminare:** toate programele au componente de anti-discriminare, cu accent special pe elementele ideologice care dau naștere la discriminare (prejudecăți, stereotipuri), factorii structurali care acționează ca o barieră pentru egalitate și deficiență de comunicare dintre romi/ travellers și restul societății.

Domeniu	Angajare
Organizație	Foundation Secretariado Gitano
Țară	Spania
Obiectiv General	Dezvoltarea accesului populației de romi la formare profesională și angajare
Descriere Pe Scurt	<p>Programul Operațional Anti-discriminare Multi-regional al Fondului Social European, programul ACCEDER, are ca scop stimularea accesului populației de romi la formare profesională și angajare generală din 2000-2006 prin intermediul a 46 de birouri specializate de angajare, a căror metodologie se bazează pe itinerarii individualizate comprehensive de angajare și, în același timp, pe un efort concertat de dezvoltare de politici pro-active pentru populația de romi.</p> <p>Cu privire la itinerariile individualizate comprehensive de angajare, acțiunile se axează pe dezvoltarea și îmbunătățirea șanselor de angajare care presupun învățământ integrat și formare cu privire la tehnici și abilități profesionale și abilități sociale pentru angajare, capacitatea de a lua inițiative și de a fi autonom, abilități lingvistice și capacitatea de a înțelege și internaliza obiectivele companiei. Aceste principii sunt implementate și organizate din perspectiva ghidării, formării și plasării pe piața muncii (prezentare și informare, consiliere, acțiuni de monitorizare, cursuri de formare profesională pentru populația de romi), cât și din perspectiva studiilor de piață și a medierii (acțiuni axate pe analiză și cercetare privind angajarea, acțiuni de sprijinire a angajării și adiționale pieței muncii).</p> <p>Dezvoltarea de politici pro-active pentru populația de romi presupune, în practică, stimularea serviciilor pentru comunitate și a oportunităților de angajare aferente (servicii socio-educative, socio-sanitare și socio-culturale); formare și conștientizare pentru actorii care intervin în domeniul social, conștientizare a romilor privind importanța formării și angajării, asistență tehnică pentru autoritățile locale și organizațiile sociale și realizarea de studii și cercetări pentru a avea o imagine în detaliu despre populația de romi din Spania.</p>

- Până în decembrie 2005, 28.231 de persoane au trecut prin itinerarii individuale de angajare și peste 14.742 de contracte de muncă au fost semnate
 - Mai mult de 160.000 de ore de formare profesională realizate în cadrul a 190 de cursuri.
 - Implementarea de activități în 45 de localități din 13 regiuni din Spania.
 - Impact direct asupra populației de romi în ce privește îmbunătățirea șanselor de angajare.
 - Conștientizare a nevoii de adaptare a sistemelor de formare și angajare la realitatea specifică a comunității de romi.
 - Identificarea de cazuri de discriminare și acordarea de sprijin victimelor.
 - Colectare de date privind angajarea romilor.
- Abordare integrată și planificare pe termen lung.
 - Implicarea și împuternicirea comunității și asociațiilor de romi.
 - Balanță între perspectiva socială și cea economică.
 - Echipe de lucru interculturale.
 - Servicii pe grupuri țintă, dar ne-segregate.
 - Adaptabilitate în folosirea metodologiei specifice și a instrumentelor.
 - Parteneriat strâns și rol de conducere a grupului țintă și a organismelor reprezentante ale acestuia.
 - Itinerariu de angajare (formare și angajare) individualizat.

Principalele
Rezultate

Aspecte Cheie

- Dimensiune la nivel național.
- Folosirea Fondului European de Dezvoltare Regională.

Accent Pe Anti-Discriminare

ACCEDER contribuie activ la combaterea stereotipurilor privind românii și angajarea prin contact permanent cu întreprinderi și angajatori. În acest sens, Programul dezvoltă relaționarea dintre angajatori și angajați romi și ne-romi. Prin itinerarii comprehensive individualizate de angajare, programul combate și barierele structurale pe care le întâmpină românii pe piața muncii, crescând gradul de angajare al acestora și accesul la piața generală a muncii și servicii de formare profesională.

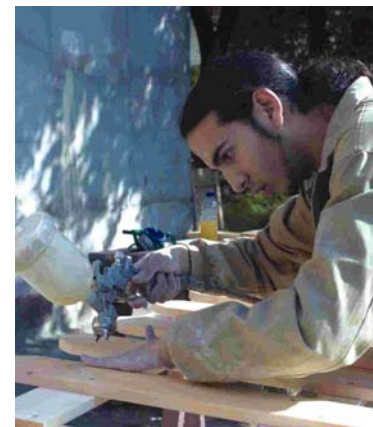
Programul a permis și identificarea cazurilor de discriminare; o parte din ele fiind publicate în rapoartele anuale ale FSG Discriminarea și comunitatea de romi ; și a oferit sprijin victimelor pentru a-și apăra drepturile, prin consiliere juridică, mediere și acțiuni legale. Aceste studii de caz au permis și o analiză profundă a dinamicii discriminării la care sunt supuși românii în angajare. În final, am dori să subliniem că proiectul ajută la colectarea de date corecte despre romi și angajare, ducând la realizarea de diferite publicații și studii despre acest subiect, precum Observatorul Angajării realizat de FSG care conține informații la zi despre rezultatele programului ACCEDER în ceea ce privește numărul de contracte de muncă semnate, sectoare de activitate, balanță de gen; precum și studiul comparativ Populația de romi și angajarea.

Parteneriat

Implicarea, în calitate de co-finanțatori, a peste 100 de departamente ale autorităților publice (naționale, regionale și locale) și a entităților private. Participarea activă a sectorului de afaceri privat (3.000 de companii), asociații de romi, rețele sociale, media și alte organisme.

Transferabilitate

ACCEDER poate servi drept model, în special pentru țările din Europa Centrală și de Est, deoarece are o abordare care se bazează, în principal, pe integrare socială și mai puțin pe identitate culturală, concentrându-și eforturile pentru a îmbunătăți condițiile de viață din comunitatea de romi prin integrarea deplină în domeniul formării profesionale și al angajării. În acest sens, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei a semnat deja un acord cu FSG, oferind asistență tehnică proiectelor care

sociale.

au ca scop îmbunătățirea condițiilor de trai din comunitățile de romi din țările Europei Centrale și de Est.

Programul ar putea fi un model și pentru alte țări cu alte caracteristici sociale și culturale, care se confruntă cu limitări ale accesului unor grupuri de populație la resurse generale de formare și angajare (alte minorități, imigranți, etc). Datorită amplitudinii programului, sistemul de management și coordonare este un element cheie pentru succes, dat fiind că un astfel de sistem poate fi transferat la alte proiecte de amploare din domeniul educației, angajării și intervenției

În ce privește abordarea integrată a acțiunilor din cadrul ACCEDER, care comprimă întregul itinerariu individual de angajare, programele operează cu o strategie multi-regională, luând în considerare caracteristicile și nevoile specifice ale fiecărui teritoriu în parte, începând cu elementele comune, pentru a putea fi transferate.

Belén Sánchez Rubio - Manager Program ACCEDER
 belensanchez@gitanos.org
 www.gitanos.org

Contact

Asistenți Educaționali Pentru Copii Dezavantajați Social Sau Cultural

Domeniu	Educație
Organizație	Ministerul Educației, Tineretului și Sportului
Țară	Republica Cehă
Obiectiv General	Sprijinirea copiilor romi în procesul educațional
Descriere Pe Scurt	<p>Asistenții educaționali au început să lucreze în Republica Cehă din 1993, mulțumită sprijinului financiar al organizațiilor non-profit. Din 1998, competențele lor au fost reglementate prin Decret guvernamental și definite, mai târziu, printr-un Ghid al Ministerului Educației</p> <p>De la 1 ianuarie 2005, funcția de asistent rom a fost schimbată cu asistent educațional pentru copii dezavantajați social sau cultural. Conform legii, sunt considerați cadru profesoral și sunt plătiți de la bugetul de stat. Funcția a fost înființată cu scopul de a promova oportunități egale, oferind un model educațional care reflectă nevoile educaționale reale ale tuturor elevilor de școală primară, în special ale celor care provin din medii sociale sau culturale diferite. În general, asistenții educaționali lucrează în școlile cu un număr mare de elevi romi și, fie sunt ei înșiși romi, fie au cunoștințe aprofundate despre această comunitate.</p> <p>Principalele activități ale asistenților sunt: sprijinul elevii să se adapteze la mediul școlar și să depășească bariere de comunicare, ajută profesorii în activitățile educaționale și acordă atenție diversității culturale, dar și promovează cooperarea cu familiile și comunitatea lor. În acest sens, exceptând activitățile educaționale de la clasă, asistenții educaționali îndeplinesc și activități de asistență socială în comunitatea de romi, care au o importanță deosebită pentru copii, devenind modele pentru ei.</p>
Principalele Rezultate	<ul style="list-style-type: none">Existența a peste 300 de asistenți educaționali pentru copii dezavantajați social sau cultural în Republica Cehă.Oferirea de instrumente pentru combaterea discriminării, promovarea diversității culturale și influențarea pozitivă a mediului elevilor romi (absenteism redus, rezultate școlare mai bune, etc.).

- Înființarea de programe de formare pentru calificarea asistenților, dar și a profesorilor, pentru a promova cooperare și respect pentru diversitate în întreaga echipa educațională.
- Dezvoltarea accesului romilor la piața muncii.
- Implicarea membrilor comunității de romi în sistemul educațional ceh.
- Echipe pedagogice interculturale.
- Abordare individuală a copiilor și familiilor acestora.
- Atenție pentru diversitate culturală și nevoi educaționale specifice.
- Crearea de modele pentru copiii romi.

Aspecte Cheie

Mulțumită introducerii asistenților educaționali în școli, echipa pedagogică s-a diversificat cultural și s-a creat un stil de predare (prin metode pedagogice, comunicare, etc) care pune mai mult accent pe nevoile elevilor romi. Prezența unui asistent educațional rom ajută la eliminarea prejudecăților și a abordării stereotipe cu privire la romi. În special, îi ajută pe profesori să depășească prejudecățile și stereotipurile, profesori care nu au doar experiență de lucru cu romi, dar au urmat și cursuri de formare, împreună cu asistenții, prin activități comune între romi și ne-romi.

Accent Pe Anti-Discriminare

Asistenții promovează diversitatea culturală în școli, facilitând și adaptând reguli și regulamente generale cu privire la comunitatea de romi. În același timp, romii participă din ce în ce mai activ la activitățile școlare când au un reprezentant și pe cineva în care pot avea încredere. În plus, crearea acestei slujbe a adus îmbunătățiri și angajării romilor, în general, combătând, așadar, discriminarea gravă la care e supusă comunitatea de romi cu privire la accesul la piața muncii.

Parteneriat Rolul asistentului educațional presupune o cooperare esențială și strânsă cu diferiți actori cheie, școli, administrații locale și regionale, instituții educaționale și organizații non-guvernamentale.

Transferabilitate Și alte țări europene ar putea folosi experiența postului de asistent educațional în termeni de finanțare, încadrare școlară, agendă, etc. Programele educaționale dezvoltate pentru profesori și asistenți, cu accent pe nevoile educaționale reale ale romilor sunt foarte flexibile. Se pot împărtăși și lecțiile învățate din selectarea candidaților; de asemenea, sunt esențiale pregătirea și formarea întregii echipe educaționale înainte de introducerea asistentului în școală, în special dacă este rom. În acest sens, cursuri de formare anti-prejudecăți și seminarii care prezintă rolul asistenților educaționali sunt binevenite și se reflectă în următoarele experiențe ce se pot transfera:

- Noua școală, o.p.s. (www.novaskola.org)
 - Curs tandem (metodologie pentru cooperarea dintre profesori

și asistenți).

- Întâlnire națională anuală a asistenților educaționali (conferințe și ateliere de lucru).

- Pas cu Pas CR (www.sbscr.cz)
 - Proiectul Kukadla-Jakhora (seminarii și asistență socială în vederea creșterii numărului de romi care devin asistenți educaționali la nivel pre-școlar).
 - Proiectul Sprijin pentru integrarea romilor (metodologie pentru cooperarea dintre profesori și asistenți).
 - Proiectul Educație anti-prejudecăți: training pentru a identifica, recunoaște și elimina prejudecățile.
- Pregătire pedagogică și psihologică a asistenților educaționali
 - Departamentul de educație multiculturală. Facultatea de Pedagogie din cadrul Universității Masaryk în Brno (www.ped.muni.cz/wsocedu/kmv).
 - Humanitas-Profes, o.p.s (www.humanitas-profes.cz).
 - Centrul regional pentru educație și informare din regiunea Moravia- (www.kvic.cz).
- Specializare pentru gimnaziu: pedagogie pentru asistenții din sistemul
 - VOS, școala pedagogică gimnazială și Academia de Comerț din Most (www.vos-oamost.cz).
 - Școala gimnazială Prof. Zdenek Matejcek – Ostrava- Poruba (www.skolspec.cz).

Marketa Šobrová, Ministerul Educației, Tineretului și Sportului din Republica Cehă
 Marketa.Sobrova@msmt.cz

Contact

Programul Integrat Central De Angajare Pentru Romi

Domeniu	Angajare
Organizație	Biroul regional al forței de muncă din Pest
Țară	Ungaria
Obiectiv General	Scopul programului este de a recruta, forma și plasa pe piața muncii romi sau alte persoane defavorizate care trăiesc în situații similare
Descriere Pe Scurt	<p>Din 2003, Programul integrat central de angajare a romilor a oferit Biroului regional al forței de muncă din Pest posibilitatea de a implementa activități de recrutare, formare și plasament în 8 localități diferite, cu grupuri limitate de 15-25 șomeri.</p> <p>După selectarea participanților, cei implicați în program sunt angajați în sectorul public pentru o perioadă maximă de 2 ani. Pe perioada angajării, participanții au fost incluși și într-un program complex de finalizare. Pe lângă cursuri de perfecționare, training motivațional, resurse umane, trainingul de finalizare include activități care ajută la îmbunătățirea standardelor de viață și care încurajează un stil de viață sănătos. Acest sprijin nu doar șlefuieste abilități personale, ci se adresează și așa numitei "caracteristici colective", iar diferitele organizații partenere (sprijinul familiei, poliție, etc.) asigură elementele adiționale. În acest sens, dorim să subliniem ca cei incluși în program sunt considerați de aceste organizații drept grup țintă.</p>
Principalele Rezultate	<ul style="list-style-type: none">• Implementare a proiectului în 7 birouri locale ale forței de muncă din 8 localități din județul Pest, cu participarea a 653 persoane (284 femei).• Formare profesională adaptată la nevoile pieței de muncă printr-o metodă integrată: 216 de oameni calificați.• Abordare individuală și plasament timpuriu pe piața muncii a 370 de persoane.• Monitorizarea stabilității locului de muncă: 21% dintre cei angajați și-au păstrat slujba pentru mai mult de 6 luni.

- Îmbunătățirea situației lucrative a participanților, precum și a standardului general de trai.
- Acceptare socială și crearea unei reputații în comunitatea de romi, având un număr important de aplicanți pe lista de așteptare.
- Implementare programe culturale regulate pentru a dezvolta cultura și identitatea romilor (întalniri pentru scris și citit, discuții).
- Abordare integrată a organizării programului și serviciilor oferite.
- Cursuri de formare și servicii pe grupuri țintă, dar ne-segregate.
- Accent pe dezvoltarea complexă și armonioasă a personalității
- Formare profesională adaptată la nevoile pieței de muncă și la abilitățile participanților.
- Program colectiv: participarea rețelelor diferitelor organizații.
- Abodare individuală, servicii flexibile și adaptate.
- Promovarea plasamentului și a permanenței pe piața muncii.
- Înființarea unei Mese rotunde de parteneriat a romilor ca fundal social al programului.

Aspecte Cheie

Organizațiile partenere în proiect au avut ca principiu de bază ne-discriminarea: pe parcursul inițierii și implementării fazelor proiectului s-a asigurat că nici un membru al grupului țintă nu va fi discriminat în nici un fel pe motiv de apartenență la etnie, vârstă sau sex. S-a pus un accent deosebit pe activități care informau cu privire la chestiunile legale: proiectul a oferit o oportunitate angajatorilor și angajaților să dobândească o imagine generală cu privire la legislația națională anti-discriminare în domeniul angajării.

Accent Pe Anti-Discriminare

Exceptând combaterea discriminării, un alt element important al proiectului a fost introducerea de beneficii economice pentru tratament egal în activitățile de afaceri. Pe termen lung, activitățile comerciale vor beneficia dacă au angajați din diferite grupuri etnice și sociale. Mai mult, se poate observa o mică schimbare în comportamentul consumatorilor de servicii. Din ce în ce mai mulți consumatori sunt atenți la produsul sau serviciile pe care intenționează să le achiziționeze, ex. De cine și cum a fost produs. Consumatorii nu par a favoriza produse sau servicii pentru a căror realizare a fost afectat mediul înconjurător sau au fost neglijate drepturile angajaților. În plus, procentajul grupurilor afectate este din ce în ce mai important, constituind o piață importantă la care se poate ajunge azi printr-o strategie pe grup țintă.

Parteneriat

- Poliția din Pest
- Crucea Roșie maghiară din Pest.
- Centrul regional de Dezvoltare și Cercetare din BME
- Serviciul de sănătate publică din Pest
- Fondurile publice naționale pentru angajare
- Centrul regional de angajare și formare din Kecskemét
- Centrul de Intervenție pe Piața Muncii din Budapesta
- Autoritățile locale
- Administrația orașului
- Compania non-profit pentru dezvoltarea industriei din Érd
- Serviciile de sprijin al familiei
- Autorități locale pentru minoritatea romilor

Programul integrat central de angajare pentru romi, implementat la nivel local de Biroul județean al forței de muncă din Pest, poate fi adaptat în orice tip de regiune sau municipiu, ținând cont de caracteristicile locale. La nivelul Ungariei, programul a fost deja extins în regiunea Jász-Nagykun-Szolnok, dar ar putea fi transferat cu ușurință în alte țări, în special din Europa Estică și Centrală, în care se poate ajunge la același nivel de parteneriat local și implicare a diferitelor organizații.

János Lengyel, Director al Biroului Forței de Muncă din Pest:
lengyelj@lab.hu
www.afsz.hu

Transferabilitate

Contact

Copiii Romi Vor Să Învețe

Domeniu	Educație
Organizație	Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii – Romani CRISS
Țară	România
Obiectiv General	Îmbunătățirea accesului copiilor romi la liceu
Descriere Pe Scurt	<p>Ca urmare a experienței pe care Romani CRISS a dobândit-o în decursul activităților din domeniul educației în comunitățile de romi, s-a constatat că locurile acordate elevilor de etnie romă, prin ordin ministerial, la nivelul învățământului liceal și profesional nu sunt cunoscute de părinții și elevii romi, astfel încât să fie solicitate la timpul potrivit.</p> <p>În acest sens, scopul acestei inițiative a fost de a dezvolta resurse umane care:</p> <ul style="list-style-type: none">• Să disemineze informații despre politicile educaționale pentru copiii romi, la nivel local.• Să creeze modele de lucru care să sprijine copiii romi.• Să implice diferiți actori sociali (părinți, educatori, profesori, profesori de liceu, directori de școală) în implementarea măsurilor afirmative pentru copiii romi. <p>Astfel, au fost înființate Birouri de Informare și Consiliere în diferite județe din țară care au derulat campanii de informare pentru elevii și familiile de etnie romă cu privire la măsurile afirmative ale Ministerului Educației și Cercetării.</p> <p>Birourile de Informare și Consiliere au fost înființate în județe selectate de Romani CRISS după identificarea și angajarea consilierilor, semnarea de parteneriate cu școli generale și asociații de romi și dotarea birourilor cu echipamentul necesar. Structura birourilor de informare și consiliere a fost stabilită astfel: un reprezentant al organizațiilor de romi, un profesor și un reprezentant al părinților.</p> <p>Pe lângă furnizarea de informații despre politicile educaționale adresate comunității de romi, în special acordarea de recomandări pentru elevi, sprijin în completarea dosarelor, personalul centrelor a menținut contactul</p>

cu directorii de licee, comitetele de părinți și comunitățile compacte de romi și a însoțit elevii la sesiunile publice în cadrul cărora se repartizau locurile. Pe scurt, centrele au reprezentat legătura dintre școală și comunitatea de romi.

- Implementarea proiectului în 13 județe ale României.
- Impact direct asupra romilor și îmbunătățirea accesului romilor la școală.
- Peste 2100 de elevi romi informați.
- Peste 723 de copii asistați cu privire la cum să aplice la liceu și SAM pe locurile speciale.
- Identificarea de cazuri de segregare în școli.
- Crearea de modele care să sprijine elevii romi.
- Implicarea comunității și a liderilor locali în sprijinirea elevilor romi, schimbând atitudinea părinților față de școală.
- Dezvoltarea de resurse umane care să disemineze informații la nivel local despre politicile educaționale cu privire la copiii romi.
- Îmbunătățirea comunicării dintre ONG-uri și alte organisme la nivel local (inspectorate, școli, licee, comitete de părinți, comunitatea în general).
- Înlăturarea barierelor culturale.

Proiectul a dezvoltat tehnici eficiente de colectare a datelor privind discriminarea la nivel local și regional: relația continuă cu comunitatea a făcut posibilă identificarea și raportarea cazurilor de segregare și discriminare, în timp util. Capacitatea de reacție în ceea ce privește

**Principalele
Rezultate**

Aspecte Cheie

**Accent Pe Anti-
Discriminare**

combaterea discriminării a fost mult îmbunătățită datorită apropierii fizice față de comunitățile din regiune (resurse umane disponibile în timp real, costuri reduse în ceea ce privește intervenția în cazuri, etc), atât din punct de vedere al medierii, cât și al litigării. De asemenea, s-a putut urmări mai bine implementarea măsurilor reparatorii în urma procesului de litigare sau mediere din cazurile identificate.

Mai mult, proiectul a avut un impact direct asupra populației de romi, îmbunătățind accesul romilor la școală și participarea în sistemul educațional românesc. Birourile de informare și consiliere au oferit și posibilitatea de adaptare a normelor generale de admitere la specificitățile și nevoile comunității de romi.

Parteneriat Proiectul s-a bazat pe parteneriat și implicarea următorilor actori cheie:

- Ministerul Educației și Cercetării
- Inspectoratele școlare Județene
- Profesori, diriginți și directori de școală
- ONG-urile rome
- Părinți

Inițiativa Birourilor de Informare și Consiliere poate fi considerată o practică pozitivă datorită faptului că duce la o îmbunătățire a accesului la informație și, implicit, la accesul la o educație de calitate. Această inițiativă poate fi preluată de Ministerul Educației și Cercetării și multiplicată la nivel național, în județe în care proiectul nu a fost implementat încă.

De asemenea, aceasta inițiativă poate fi dezvoltată și în alte țări pentru a sprijini accesul romilor la școală, mai ales când există măsuri afirmative pentru elevii romi din acele țări, dar și pentru a oferi informații generale despre educația romilor.

Georgiana Mihai, Coordonator Proiect
georgiana@romanicriss.org
www.romanicriss.org

Transferabilitate

Contact

Program De Promovare Socială A Romilor

Domeniu	Angajare
Organizație	Santa Casa da Misericórdia din Lisabona (SCML)
Țară	Portugalia
Obiectiv General	Promovarea reintegrării sociale a tinerilor romi prin formare școlară și profesională
Descriere Pe Scurt	<p>Programul dezvoltă un set de activități adresate, în special, tinerilor romi, dar și ne-romi care au abandonat școala timpuriu. În acest sens, programul primește, integrează, sprijină și dezvoltă viitorul participanților printr-un set de acțiuni strategice cu scopul de a combate discriminarea și excluderea socială. Prin strategia formativă (formare profesională la diferite niveluri în următoarele meserii: dulgher, croitor, bucătar și patiser), programul încearcă să relaționeze formarea profesională cu munca în sine.</p> <p>Un itinerariu pre-profesionalizare pentru tinerii între 12 și 14 ani care intenționează să dezvolte abilități similare pentru încadrarea într-un curs adecvat de formare profesională. Se bazează, în principal, pe adaptarea la procesul de formare, internalizarea regulilor și integrarea într-un grup de colegi. Proiectul dorește să fie un răspuns pentru elevii care au abandonat școala și care nu au nici o specializare, pentru a fi integrați într-un proces de formare profesională, prevenind astfel excluderea socială.</p> <p>Itinerariul de formare dezvoltat de program ia în considerare calificarea de bază a participanților, individual, caracteristicile etnice și culturale, caracterul particular al studiilor urmate, dezvoltarea cognitivă și capacitatea de acumulare a cunoștințelor. Evaluarea, construirea și dezvoltarea integrală a individului, în termeni de respect pentru identitatea personală este esențială, pe lângă integrarea constructivă a diferențelor.</p>
Principalele Rezultate	<ul style="list-style-type: none">Integrarea tinerilor romi care au abandonat școala și care nu au nici o specializare în sistemul educațional alternativ.Impact direct asupra populației de tineri romi, în special în ceea ce

privește îmbunătățirea formării profesionale și a oportunităților de angajare pentru aceștia.

- Îmbunătățirea exercitării drepturilor și obligațiilor participanților
- Cursuri de formare pentru mai mult de 600 tineri romi, din care 65 au obținut o calificare profesională.
- Peste 4.600 de ore de școală și formare profesională asigurate în 2005 prin intermediul a cinci cursuri diferite.
- Implicarea și împuternicirea comunității de romi.
- Activități de teren realizate cu familiile participanților, accentuând implicarea acestora în procesul de formare.
- Abordare individuală a tuturor participanților.
- Servicii pe grup țintă, flexibile și adaptate.
- Atenție pentru diversitatea culturală.
- Acordarea de sprijin financiar pentru formare, mese și transport.
- Sprijin psiho-pedagogic.
- Folosirea Fondului European de Dezvoltare Regională.

Programul contribuie activ la combaterea stereotipurilor asociate cu comunitatea de romi, stimulând relația dintre tinerii romi și ne-romi care participă la cursurile de formare într-o atmosferă inter-culturală. Pe de altă parte, abilitățile civice și de educație informală sunt arii complementare ale cursului în care se discută teme precum rasism, discriminare, excludere și xenofobie.

Unul dintre principiile cursului oferit de PPSR este și diversitatea culturală, în special privind cultura și tradițiile romilor. Activitățile educaționale și de formare profesională sunt un pas important în ceea ce privește

Aspecte Cheie

Accent Pe Anti-Discriminare

accesul la sistemul educațional și cetățenie, cu scopul final de a facilita accesul tinerilor romi la angajare, domeniu în care comunitatea de romi e subiect al discriminării structurale.

Programul menține un contact permanent cu companiile și angajatorii, stabilind parteneriate, cu scopul de a elimina barierele discriminatorii în accesul romilor la piața muncii, măbind posibilitățile de angajare și de dezvoltare profesională. Dezvoltarea educațională, precum și munca în teren cu familiile este parte a activităților anti-discriminare derulate.

Parteneriat

- Școli
- CPCJ

- Institutul reintegrării sociale
- Servicii ale Santa Casa da Misericórdia din Lisabona
- Casa familiei și pentru minori

Programul de promovare socială a romilor poate fi un model potrivit, în special pentru transferabilitate, bazându-se pe integrare socială axată pe formare profesională și oportunități regulate de angajare.

Experiența centrului multi-cultural de formare pentru promovarea conștientizării profesorilor cu privire la adaptarea elevilor în școală și mediul social; dezvoltarea de itinerarii individualizate de formare și curricula de învățare axată pe abilitățile individuale; poate fi adaptată la orice organizație care implementează activități pentru minoritățile etnice și alte grupuri populaționale excluse.

Carla Coelho, Coordonator PPSR
carlamcoelho@scml.pt

Accent Pe Anti-Discriminare

Contact

Cutia Cu Jucării – Dezvoltare Prin Joacă În Primii Ani De Viață

Domeniu Educație

Organizație Salvati Copiii

Țară Irlanda de Nord

Obiectiv General Încurajarea înscrierii copiilor travellers în învățământul pre-școlar, împreună cu îmbunătățirea capacității de dezvoltare

Descriere Pe Scurt Cutia cu jucării este un program de dezvoltare pentru primii ani de viață, care lucrează cu copiii ai travellerilor irlandezi, copii cu vârsta între 0 și 4 ani, dar și cu părinții acestora, în propriile lor case. Scopul programului este de a sprijini părinții în a înțelege și contribui la importanța jocului pentru dezvoltare, de a reduce câteva dintre inegalitățile cu care se confruntă copiii de travellers în relație cu abilitățile lor cognitive, de coordonare socială și de a reduce înscrierea copiilor travellers în învățământul pre-școlar.

Începând cu august 2003, Cutia cu Jucării este disponibilă copiilor din Irlanda de Nord prin intermediul organizației Salvați Copiii și NIPPA, o organizație regională "Primii Ani" – cu sprijinul unor grupuri locale de travellers. Un stimulent puternic pentru program a fost conștientizarea, în 2000, că este de trei ori mai puțin probabil ca minorii (copiii) traveller să frecventeze învățământul pre-școlar și că această situație a dus la un dezavantaj pentru ei la începerea învățământului obligatoriu la vârsta de 4 ani. Un motiv pentru o slabă înscriere școlară este lipsa de încredere a părinților în grădinițele care oferă un mediu sigur și pozitiv pentru copiii lor.

Adaptând metodologia Primii Ani, persoanele care lucrează în dezvoltarea jocului Cutia cu jucării aduc jucării și materiale adecvate vârstei fiecărui copil la el acasă, săptămânal, lăsând materialele acolo și schimbându-le regulat. Prin încurajarea participării active a părinților în procesul de joacă, programul contribuie la creșterea încrederii. Drept rezultat, părinții au conștientizat care le sunt oportunitățile de învățare și a crescut nivelul de înțelegere asupra importanței educației.

- Din 2003, Cutia cu jucării a oferit sprijin pentru 270 de copii cu vârstă între 0 și 4 ani, reprezentând aproximativ 65% din copiii traveller de această vârstă.
- Deoarece proiectul operează la nivel regional sub coordonare centrală, a putut să ofere în continuare servicii unora dintre copii, când familiile acestora și-au schimbat adresa.
- Conform statisticilor guvernamentale, înscrierea copiilor traveller în învățământul pre-școlar a crescut de la 46% la 69% pe parcursul perioadei proiectului.
- Nivelurile de abilități sociale, coordonare și concentrare la copiii participanți în proiect au crescut semnificativ.
- Încrederea părinților a crescut în relație cu conștientizarea valorii de dezvoltare a jocului și a oportunităților proprii formării.
- Cursuri de formare la nivel de învățământ pre-școlar pentru a înțelege

**Principalele
Rezultate**

mai bine și a respecta cultura travellerilor.

- Recunoașterea guvernului față de valoarea programului Cutia cu jucării care se reflectă în recentul program de finanțare a copiilor și tinerilor.

Aspecte Cheie

- Acordarea, pentru prima oară, de servicii de dezvoltare pentru travellers din Irlanda de Nord, la nivel regional, mai degrabă decât pe un domeniu specific.
- Servicii individualizate pentru un copil în propria lui casă.
- Obiectivul de a intensifica asentimentul părinților de a-și înscrie copiii în învățământul pre-școlar integrat.
- Accent puternic pe colectarea datelor, evaluare și rezultate, în contrast cu experiența comună de acordare de servicii, bazate doar pe contribuție, nu și pe rezultate, pentru travellers din Irlanda de Nord.
- O stabilitate și etică fără precedent a echipei de proiect care reflectă valoarea muncii și cum au perceput-o părinții travellers.

Accent Pe Anti-Discriminare

Programul a avut succes în a-i încuraja pe părinți să își înscrie copii la grădiniță și, drept urmare, de a urma învățământul obligatoriu cu mai puține dezavantaje. Programul a mai dezvoltat accesul travellers la sistemul educațional, precum și participarea acestora la procesul educațional al copiilor. Un element vital al acestui proces a fost organizarea de cursuri de formare culturale și anti-discriminare pentru personalul din grădinițe pentru a asigura un mediu adecvat pentru copii. Programul are ca scop întărirea accentului pe monitorizare și analiza critică a angajamentelor anti-discriminare și pro-culturale din mediile pre-școlare integrate.

Parteneriat

Managementul strategic e oferit de Salvați Copiii și NIPPA, principalul ONG "Primii Ani" din regiune.

În prezent se analizează rolul unui ONG din Dublin, Pavee Point, în

sprijinirea managementului strategic (pentru a înlocui rolul îndeplinit până acum de Mișcarea Traveller NI care s-a stins).

Grupul de sprijin operațional e format din doi parteneri strategici, șase ONG-uri locale de travellers și reprezentanți ai Health Visitors și ai profesorilor.

În prezent, programul este evaluat. De asemenea, se scrie un manual de practici care înregistrează procesul și experiențele din dezvoltarea și implementarea programului. S-au identificat două probleme ca fiind critice pentru o analiză detaliată. În primul rând, cum poate avea însăși populația de travellers un sentiment real de proprietate în conducerea programului Cutia cu jucării. În al doilea rând, cum modelul Cutia de jucării de sprijin individualizat în căminul propriu poate fi adaptat pentru a se adresa inegalităților cu care se confruntă alte grupuri de copii marginalizați sau "excluși", de exemplu, cei cu dizabilități sau cei migranți sau refugiați. Așadar, intenționează să exploreze în detaliu transferabilitatea programului Cutia cu Jucării ca un model de sprijin cultural și anti-discriminare pentru acordarea de servicii bazate pe drepturi.

Transferabilitate

David Simpson. Save the Children, igazgatóhelyettes
d.simpson@savethechildren.org.uk
www.savethechildren.org.uk.

Contact